

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΑΥΤΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1959

Ἀγαπητοὶ Ἐταῖροι, Κυρίαὶ καὶ Κύριοι,

Πρὸ τῆς ἐκθέσεως τῶν πεπραγμένων αὐτοῦ κατὰ τὸ 1959) τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας, κατ' ἐπικρατῆσαν σεβαστὸν ἔθιμον, θὰ στρέψῃ καὶ ἐφέτος εὐγνώμονα καὶ εὐλαβῆ τὴν ἀνάμνησιν αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀποθανόντας ἐταίρους καὶ συναδέλφους, τοὺς πιστῶς ἀφοσιωθέντας εἰς τὸν σκοπὸν τῆς Ἑταιρείας καὶ τὴν θεραπείαν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης.

Ἐκ τῶν τακτικῶν ἐταίρων αὐτῆς ἐθρήνησεν ἡ Ἑταιρεία τὴν ἀπώλειαν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ Βασιλείου Αἰγινήτου, ὅστις, πλὴν τῶν εἰδικῶν περὶ τὴν Φυσικὴν ἐργασιῶν αὐτοῦ, ἡσχολήθη εὐδοκίμως καὶ περὶ ἀρχαιολογικά θέματα, διὰ δὲ τῆς πείρας καὶ τῶν γνώσεων αὐτοῦ πολλὰ ὠφέλησε τὴν Ἑταιρείαν.

Μεγάλην θλίψιν ἐπίσης ἔδοκίμασεν ἡ Ἑταιρεία διὰ τὸν θάνατον τοῦ παλαιοῦ φίλου καὶ ὑποστηρικτοῦ τοῦ Ἰδρύματος πρῶην πρεσβευτοῦ Χρήστου Μητσοπούλου, ὡς καὶ τῶν ἐπίσης παλαιῶν καὶ ἀφωσιωμένων αὐτῆς ἐταίρων Ἰωάννου Ἀποστολοπούλου, Ἄρεοπαγίτου, Πολυβίου Τσακαλώτου, ἐκδότου, Μιχαὴλ Ρινοπούλου, Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Δήμου Πειραιῶς,

καὶ τοῦ μηχανικοῦ Ἀθανασίου Δραγάτση, υἱοῦ τοῦ ἄλλοτε Γραμματέως τῆς Ἑταιρείας καὶ πολλαπλᾶς εἰς αὐτὴν ὑπηρεσίας παρὰσχόντος Ἰακώβου Δραγάτση.

Οὐχὶ ὀλιγώτερον ὀδυνηρὰ ὑπῆρξε δι' ἡμᾶς καὶ ἡ ἀπώλεια τοῦ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν διατελέσαντος βιβλιονόμου τῆς ἡμετέρας Ἑταιρείας Δημητρίου Πελεκίδη, ὡς καὶ τοῦ ἐπανειλημμένως ἐκλεγέντος μέλους τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπείας τοῦ Ἰδρύματος Νικολάου Καπερώνη καὶ τέλος τοῦ πρὸ ὀλίγων μόλις μηνῶν ἐκλεγέντος ἐταίρου, ἐνθέρμου δὲ φιλοτέχνου Φιλώτα Χατζηλαζάρου.

Τῶν ἀνωτέρω νεκρῶν τὴν χορείαν καθιστᾷ πενθιμωτέραν ἐφέτος τὸ βαθὺ τραῦμα, τὸ ὁποῖον ὁ θάνατος κατέφερε πρὸ τετραμήνου, εἰς αὐτὸ τὸ Συμβούλιον, ἀφαρπάσας τὸν ἐκλεκτὸν αὐτοῦ ἀπὸ 15ετίας Σύμβουλον, Δημήτριον Εὐαγγελίδην.

Ἐκ Φιλιατῶν τῆς Ἠπείρου καταγόμενος ὁ πολὺκλαυστος συνάδελφος εἰσῆλθε νεαρὸς εἰς τὸν ἀρχαιολογικὸν κλάδον. Ὡς ἐπιμελητῆς κατ' ἀρχὰς καὶ ὡς ἔφορος ἔπειτα ἐνήργησεν ἐπιτυχεῖς ἀνασκαφὰς εἰς Μυκῆνας, Σάμον, Μυτιλήνην καὶ ἀλλαχοῦ, ἰδίᾳ ὅμως, ἀπὸ 30ετίας, εἰς τὴν Ἠπειρωτικὴν Δωδώνην, τῆς ὁποίας ἔφερον εἰς φῶς ἀξιόλογα μνημεῖα καὶ χρησμούς. Μοῖρα ὅμως ὀλοή δὲν τοῦ ἐπέτρεψε, φεῦ, νὰ ἴδῃ δημοσιευόμενον τὸ συνολικὸν περὶ τοῦ Δωδωναίου μαντείου σύγγραμμα, τὸ ὁποῖον συντόμως παρεσκευάζεν ἐσχάτως ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ κ. Σ. Δάκαρη. Τρανὰ ἐν τούτοις πρόκεινται εὐτυχῶς δείγματα τῆς ἀρχαιολογικῆς σοφίας καὶ ὀξυνοίας τοῦ ἀνδρὸς πλεῖσται ἄλλαι ἀρχαιολογικαὶ μελέται τοῦ αὐτοτελεῖς ἢ κατεσπαρμέναι εἰς ἐπισημονικὰ περιοδικά. Μέγα δ' ἀφ' ἑτέρου τεκμήριον τῆς πρὸς τὴν πατρίδα του Ἠπειρον στοργῆς ἀποτελεῖ καὶ τὸ περὶ Βορείου Ἠπείρου βιβλίον του. Καίπερ δὲ εἰς ἐμβριθεῖς ἀρχαιολογικὰς μελέτας ἐγκύψας, ὅμως δὲν ἐλησμόνησεν ὁ Εὐαγγελίδης ποτὲ τὸν ποιητὴν. Ὅλας του σχεδὸν τὰς μελέτας διαπνέει πράγματι μία ἐλαφρὰ ποιητικὴ πνοή καὶ μία ἀπαράμιλλος εὐγένεια διατυπώσεως. Οὐδ' ὑπῆρξε περιορισμένος μόνον εἰς τὴν ἀρχαίαν

ἑλληνικὴν τέχνην ὁ πνευματικὸς του ὀρίζων, ἀφ' οὗ ἐξ ἴσου ἰσχυρῶς εἴλκυσαν τὸ διαφέρον του καὶ ἡ βυζαντινὴ καὶ ἡ νεωτέρα καὶ ἡ σύγχρονος ἀκόμη τέχνη, εἰς τὰς ὁποίας ἐτελειοποιήθη ἐν Εὐρώπῃ καὶ περὶ τῶν ὁποίων πλεῖστα καὶ ἐνδιαφέροντα ἐδημοσίευσεν ἄρθρα εἰς ποικίλα περιοδικά, ἄρθρα μαρτυροῦντα ὄχι μόνον τὴν βαθεῖαν γνῶσιν τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα ἐπραγματεύετο ἀλλὰ καὶ τὴν πολυμάθειαν καὶ τὴν ὑγιᾶ αἰσθητικὴν του κρίσιν, συνάμα δὲ καὶ τὴν λεπτότητα τοῦ αἰσθήματος.

Πάντα ταῦτα τὰ ἐφόδια τοῦ Εὐαγγελίδη ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ἀξιάγαστον ἦθος του, τοῦ ἐξησφάλισαν, κατὰ μὲν τὸ 1929 τὴν εἴσοδόν του ὡς καθηγητοῦ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης, κατόπιν δὲ καὶ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον, εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν Σχολὴν τοῦ ὁποίου εὐδοκιμώτατα ἐδίδαξεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν Γενικὴν Ἱστορίαν τῆς Τέχνης, μεταδώσας τὰ πλούσια νάματα τῆς πολυσχιδοῦς του μορφώσεως καὶ τῆς αἰσθητικῆς του καλλιεργείας εἰς τοὺς νεαροὺς σπουδαστὰς ἀρχιτέκτονας.

Ὁ θάνατος τοῦ Δημητρίου Εὐαγγελίδη δὲν στερεῖ μόνον τὴν ἐπιστήμην ἑνὸς σοφοῦ καὶ φωτισμένου θεράποντός της καὶ τὴν Ἑλλάδα ἑνὸς ἐκλεκτοῦ τεχνοκρίτου, ἀλλ' ἀφαρπάζει ἀπὸ ἡμᾶς, τοὺς φίλους καὶ συναδέλφους του, τὸν ἄνθρωπον μὲ τὰ ἐξαιρετικὰ χαρίσματα τῆς καλωσύνης, τῆς προσηνείας καὶ τῆς εὐγενείας, τὰ ὁποῖα ἐχάραξαν ἀνεξίτηλον εἰς τὴν μνήμην μας τὴν γλυκεῖαν μορφήν του.

Εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν ἐκ τοῦ θανάτου κενῶν ἐξέλεξε τὸ Συμβούλιον κατὰ τὸ 1959 Σύμβουλον μὲν αὐτοῦ τὸν καὶ πρὸ ἐτῶν διατέλεσαντα τοιοῦτον, ὁμότιμον δὲ νῦν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καθηγητὴν κ. Ἄ. Ευγγόπουλον, ἐταίρους δὲ τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ ἐπιμελητὰς ἀρχαιοτήτων Ἀγγελικὴν Ἀνδρειωμένου, Αἰκατερίνην Φατούρου, Ἀδαμαντίαν Οἰκονομίδου, Ἐβὴν Στασινοπούλου, Βασίλειον Πετράκον, Γρηγόριον Κωνσταντινόπουλον καὶ Γεώργιον Παπαθανασόπουλον, τὸν πρόεδρον τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου κ. Γεώργιον Φραγκούλην, τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἀκαδημαϊκὸν κ. Ἰω. Σταματάκον, τὸν Διευθυντὴν

τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ κ. Ἐμμ. Δαλαμάγκαν, τὸν ἐν ἀποστρατεία στρατηγὸν κ. Βλαδίμηρον Κολοκοτρώνην, τὸν ἐγκριτοὺς νομομαθῆ κ. Θεμιστοκλῆ Τσάτσον, τὸν δικηγόρον κ. Ἄγγελον Πετρόπουλον, τὸν συμβολαιογράφον κ. Γεώργιον Σεργόπουλον καὶ τέλος τὴν ἑκτακτὸν ἐπιμελήτριαν Καν Ἀγνήν Σακελλαρίου.

Ἄς ἔλθωμεν ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρείας, τὸ ὁποῖον ἐφέτος ὑπῆρξεν ὁμολογουμένως γονιμώτατον.

.....

(Ἐπεταὶ ἡ ἔκθεσις, περὶ τῆς ὁποίας βλ. Τὸ Ἔργον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1959).

.....

Τοιοῦτο καὶ τοσοῦτο ὑπῆρξε, Κυρίαι καὶ Κύριοι, τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον τῆς Ἀρχ. Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1959. Ἔργον ἐκπροσωποῦν σπουδαιότητα ἐκδήλωσιν τῆς πνευματικῆς κατευθύνσεως τοῦ Ἔθνους, ἔργον ἀντάξιον, νομίζω, τῆς ὑπερεκατονταετοῦς ἱστορίας τοῦ Ἰδρύματος καὶ εὐοίωνον διὰ τὴν συνέχειαν αὐτῆς.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Κ. ΟΡΛΑΝΔΟΣ